

Til flere mottakere jf adresseliste

Att.:

Wergelandsveien 3
NO-0167 Oslo
Telefon:
22 99 59 00
Telefaks:
22 99 59 03
post@sjt.no
www.sjt.no

Saksbehandler: Trine Reitan, 22 99 59 10

Vår ref.: 08/445-4 SF2-010

Deres ref.:

Dato: 22.04.2009

Markedsovervåkingsfunksjonen på jernbaneområdet

Statens jernbanetilsyn ønsker å informere aktørene i jernbanemarkedet om at tilsynet fra 1. januar 2009 har overtatt hele markedsovervåkingsfunksjonen på jernbaneområdet jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1490 om lisens, sikkerhets sertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften).

Dette innebærer at tilsynet fra og med 1.1.2009 har følgende markedsoppgaver:

- Overvåke konkurransen på markedene for jernbanetransport
- Behandle klager på infrastrukturforvalters avgjørelse

Statens jernbanetilsyn arbeider med å bygge opp ressurser og utvikle rollen/funksjonen. Dette omfatter nærmere utgreiing av hvilke oppgaver som må/bør inngå, nivå på aktiviteten og klargjøring av vårt kompetansebehov for å ivareta oppgavene og rollen. Vi har et samarbeid med Konkurransetilsynet både mht kompetanseutveksling og avklaring av våre respektive roller i markedsovervåkingen.

I arbeidet med å etablere og bygge opp ressurser og kompetanse for å ivareta vår nye rolle er det også viktig for oss å etablere et godt samarbeide med jernbaneaktørene. Aktørene vil spille en viktig rolle i dette arbeidet og vi vil derfor i nær framtid ta initiativ til møter med aktørene for å utveksle synspunkter og gi virksomhetene anledning til å gi oss innspill i prosessen.

Bakgrunn og hjemmel:

Markedsovervåkingsfunksjonen ble på bakgrunn av direktiv fra EU implementert i norsk rett i 2003. Oppgaven ble da fordelt på Samferdselsdepartementet som fikk ansvaret for å overvåke konkurransen på markedene for jernbanetransport i henhold til lisensforskriften og Statens jernbanetilsyn som fikk ansvar for å behandle klager på infrastrukturforvalters avgjørelser i henhold til fordelingsforskriften.

På bakgrunn av et ønske om et mer uavhengig markedsovervåkingsorgan samt en rasjonell og hensiktsmessig organisering ble hele overvåkingsfunksjonen overført til tilsynet.

Forskriftsendringene i den forbindelse er publisert på våre hjemmesider samt i databasen "Lovdata" og lyder som følger:

"Forskrift om endringer i lisensforskriften

§ 1-3 nytt syvende ledd skal lyde:

Statens jernbanetilsyn overvåker konkurransen på markedene for jernbanetransport, herunder markedene med godstransport med jernbane i henhold til direktiv 91/440/EØF artikkel 10 punkt 7, endret ved direktiv 2001/12/EF."

Nytt kapittel 7A Markedsovervåking skal lyde:

"Kapittel 7A Markedsovervåking

§ 7A-1 Klage

Alle søkere eller andre berørte parter kan fremsette klage til Statens jernbanetilsyn i saker som omfattes av § 1-3 syvende ledd, dersom de mener at de har blitt urettferdig behandlet, utsatt for forskjellsbehandling eller krenket på andre måter.

§ 7A-2 Statens jernbanetilsyns myndighet

Statens jernbanetilsyn skal så snart som mulig på grunnlag av klage eller på eget initiativ, treffe beslutning om nødvendige tiltak for å rette på en uønsket negativ utvikling i markedet."

Markedssituasjonen:

Hele godstransportmarkedet på jernbane er liberalisert fra 2007.

EU har besluttet at det skal åpnes for internasjonal passasjertransport fra 2010.

Samferdselsdepartementet har i den forbindelse sendt ut endringer i lisensforskriften og fordelingsforskriften som nå er på høring.

Oppgaver som tilligger markedsovervåkingsfunksjonen:

Bestemmelsene om markedsovervåkingsfunksjonen er utformet på en slik måte at det er opp til den enkelte medlemsstat å nærmere presisere hvilke oppgaver som tilligger funksjonen.

Listen under er ikke uttømmende og det er naturlig å utvikle funksjonen over tid bl.a. etter at konkurranse i sektoren har virket en tid. Eu-kommisjonens arbeidsgruppe er viktig for å utvikle funksjonen.

Basert på ovennevnte forhold vil bl.a. følgende oppgaver tilligge funksjonen:

- Overvåke at kapasitetstildeling følger gjeldende regelverk.
- Gjennomgå nettveiledninger, og vurdere om disse er utformet på en ikke-diskriminerende måte.
- Gjennomgå og vurdere om rammeavtaler er inngått iht. gjeldende regelverk.
- Behandle klagesaker iht. fordelingsforskriften § 9-4:

I henhold til lisensforskriften § 7A-1 har alle søkere eller andre berørte parter en rett til å fremsette klage til tilsynet i saker som omfattes av 1-3 syvende ledd dersom de mener at de er blitt urettferdig behandlet, utsatt for forskjellsbehandling eller krenket på andre måter. Hjemmelen er vid. Det må tas utgangspunkt i lisensforskriften og fordelingsforskriften og avgjøres konkret i den enkelte sak om klagen faller inn under tilsynets ansvarsområde. Klager kan blant annet omfatte:

- Nettveiledningen og kriteriene i denne jf fordelingsforskriften kap. 2.
 - Fordeling av infrastrukturkapasitet jf fordelingsforskriften kap. 5,7 og 8 inklusive ordninger med hensyn til tilgang i samsvar med lisensforskriften § 2-1.
 - Avgiftsordningen: Nivået på eller strukturen til infrastrukturavgift som søkeren må eller kan komme til å betale jf. fordelingsforskriften kapittel 4, men ikke på prinsippene jf fordelingsforskriften § 9-4.
 - Inngåtte rammeavtaler jf fordelingsforskriften kapittel 6.
-
- Samarbeide med andre markedsovervåkingsorganer for å fremme harmonisering.
 - Samarbeide og koordinere arbeidet med konkurransemyndighetene.
 - Delta i EU-kommisjonens arbeidsgruppe for markedsovervåkingsorganene.
 - Skaffe kjennskap til det norske jernbanemarkedet, herunder å være i dialog med aktørene om utviklingen i markedet.

Vi ser fram til en dialog rundt vår markedsovervåkingsfunksjon og vil som sagt komme tilbake med et initiativ i så måte.

Med hilsen

Erik Ø. Johnsen
Direktør

Kopi:
Samferdselsdepartementet, Postboks 8010 Dep 0030 Oslo